

Різдвяна пісня в прозі (стислий переказ скорочено)

Чарлз Діккенс

Строфа перша

Скрудж був неабияким скнарою. Він був власником відомої контори "Скрудж і Марлі", і, хоча компаньйон давно помер, досі не змінював вивіску.

Був святвечір. Скрудж був незадоволений. Він не любив свята, бо у ці дні гроші пропадали дарма. А він не витрачав гроші на пустощі. Тож, він наказав клеркові зранку бути на роботі, грубо відправив племінника, не дав ані цента відвідувачам з благодійної організації.

Скрудж мешкав у квартирі, що належала колись Марлі. Але цього вечора на нього чекала дуже несподівана зустріч! Скрудж ніколи не вірив у привидів, та цього разу його лице враз змінилося, щойно він уздрів просто перед собою обличчя Марлі.

Зі своєю кіскою, в незмінній жилетці, вузьких панталонах і чоботях — це був саме він. Кितिці на чоботях стирчали, волосся на голові стирчало, кіска стирчала, поли сюртука повідстовбурчувались. Довгий ланцюг оперізував його і волікся слідом по підлозі на зразок хвоста. Він складався з ключів, колодок, карнавок, документів, гробсбуків та важких гаманців із залізними застібками. Тіло привида було геть прозоре, і Скрудж, оглядаючи його спереду, виразного бачив крізь жилетку два задніх гудзики на сюртуці.

Марлі сказав Скруджеві, що він повинен подумати про милосердя та спокутувати свої гріхи. Крім того, попередив, що його відвідати, ще три Духи.

Строфа друга Перший із трьох Духів

Перший Дух, що прийшов до Скруджа серед ночі був дух минутого Різдва. Він доторкнувся до серця старого скнари і повів його крізь стіну на вулицю. Скрудж опинився у місцевості, де він народився та зростав. Дух показав йому школу, приятелів, сестру та кілька зворушливих епізодів з його колишнього життя. Потім Скрудж побачив дівчину, яку залишив заради грошей, її сім'ю, яка могла бути його сім'єю.

Побачене сильно вразило Скруджа. Він мало не втратив свідомість від розпачу; і дух повернув його додому.

Строфа третя

Другий із трьох Духів

Скрудж приготувався до найгіршого. На нього чекала розмова з другим Духом. Та коли годинник на дзвіниці вибив першу і привид не з'явився, його затіпало, як в лихоманці. Проминуло ще п'ять хвилин, десять, п'ятнадцять — нічого. Але увесь цей час Скрудж перебував начебто в самому центрі багряно-червоного саява. Він не міг збагнути, звідкіля воно взялося та що означає. І це видавалося йому страшнішим за добру копу привидів.

Скрудж піднявся з ліжка і попрямував до дверей, щоб подивитися, чи не йде сяйво з сусідньої кімнати. Але у цю мить пролунав голос, який наказував йому увійти.

Це була його власна кімната. Але вона дивовижно змінилася. Всі стіни і стелю прикрашали живі рослини, тож кімната швидше нагадувала гай. Яскраві блискучі ягоди весело визирали з-поміж зеленого листя. На підлозі величезною купою, що нагадувала трон, лежали усілякі ласощі. І на цій купі невимушено й велично сидів веселий і сяйливий Велетень. В руці він тримав смолоскип, який скидався своїми обрисами на ріг достатку; він підняв його високо над головою, щоб як слід освітити Скруджа, коли той просунув голову в двері.

Це був Дух теперішніх свят. Він повів Скруджа вулицями міста. Вони заходили у домівки бідних — і обличчя людей загорялися надією, сум зникав, усюди лунали веселий сміх та щирі подяки.

Ось годинник пробив північ і Дух зник. Коли дванадцятий удар дзвону відгук серед тиші, Скрудж згадав пророцтво Джейкоба Марлі й, звівши очі, уздрів величного Привида, загорненого з ніг до голови у плащ з каптуром, — він линув до нього понад землею, скидаючись на хмару або туман.

Строфа четверта

Останній із Духів

Дух наближався — мовчазно, повільно, суворо. І коли він був уже зовсім поруч, від нього війнуло на Скруджа такою похмурою таємничістю, що той впав перед ним на коліна. Чорне, схоже на саван убрання Привида приховувало його голову, обличчя, постать — виднілася тільки одна, простягнена вперед рука.

Скрудж побачив перед собою духа прийдешнього Різдва. Дух нічого не говорячи пішов уперед. Скрудж пішов слідом. Цього разу дух привів його на біржу, де його знайомі говорили про смерть якогось скнари. Дрож пройняв Скруджа від голови до п'ят. Цим скнарою був він.

Скрудж звернувся до Духа, прохаючи змінити його долю, і раптом помітив, що Дух перемінився на виду. Його каптур і мантия вкрилися великими зморшками, обвисли, та й увесь він зіщулився, перетворюючись на різьблену колонку постелі.

Завершення

Скрудж схвильовано підвівся. Він бігав по кімнаті, робив купу безглузвих речей, щось вигукував. Перебуваючи серед Духів, Скрудж забув, який сьогодні день і коли почув, що сьогодні Різдво, дуже зрадив, що не пропустив свята.

Він купив та відправив індичку своєму клеркові. Потім поголився, прибрався святково і вийшов з дому. Він вітав перехожих зі святом, побував у церкві, потім побродив вулицями. Він приглядався до перехожих, що поспішали повз нього, гладив по голівках дітей, розмовляв з жебраками, заглядав у вікна квартир, і в підвальні вікна кухонь, і все, що він бачив, наповнювало його серце радістю.

А коли почало смеркатися, він вирушив до будинку племінника. Вранці він з'явився на роботі і повідомив клеркові, що піднімає йому платню. Потім привітав зі святом і відпустив додому з побажанням гарно розважитися. Більш того, обіцяв зробити усе

можливе для його сімейства.

І Скрудж виконав усе, що обіцяв. І навіть більше.

Коментар

Фантастичний твір Чарльза Діккенса, сповнений загадкових подій, нагадує нам про найголовніші цінності життя. Він викриває скупих, черствих людей, які більш за все у житті цінують гроші.

Для головного героя, Скруджа, не існує ані щирих стосунків та почуттів, ані співчуття до бідних. Для нього не існує навіть свят та веселощів — бо це марне витрачання грошей. Але доля дає йому шанс виправитися. Перед ним промайнуло усе життя: минуле, теперішнє і навіть майбутнє. Саме мить, коли Скрудж опинився біля власної могили, змінила усе в житті героя. Тепер він боявся лише одного: що не встигне за один день виправити усі свої помилки. Або, що люди, яких він так багато ображав, не простять йому цього.